

תשעה מיליון בני ערובה

17.02.2025 | דוד מ' וינברג | written by

כמו כל ישראלי, הזלתי דמעות רבות בשבועות האחרונים כשצפיתי במחזות של ישראלים חטופים (ובמידה רבה מעונים) בידי חמאס השבים למשפחותיהם. דמעות של שמחה ודמעות של אימה. אבל בעיקר, דמעות של הקלה.

כמו כל ישראלי, אני מקווה ומתפלל ש"השלב הראשון" של העסקה שתיווך מממשל ביידן יושלם במלואו, כולל השחרורים הנוספים של חטופים חיים המתוכננים לסופי השבוע הקרובים (הכוללים גם החזרת שמונה גופות של ישראלים שנהרגו).

אני מקווה ומתפלל שתוכניתו החדשה של טראמפ לפנות את כל הפלסטינים מעזה, טקטיקת הטפטוף והעינוי המתמשכת של חמאס, וכוונתה הברורה של ישראל להשמיד או לגרש את הנהגת חמאס מעזה ^[1] לא יפגעו בהשלמת העסקה של שחרור החטופים תמורת מחבלים בטווח הקרוב. ניהול הדחפים והמטרות הסותרות הללו נותר מאתגר במיוחד.

עם זאת, מסיבות ברורות, השלבים השני והשלישי של עסקת ביידן בין ישראל לחמאס מעולם לא היו ריאליים. חמאס לעולם לא ישחרר את כל החטופים הישראלים כי הם פוליסת הביטוח להגנה עצמית של ארגון הטרור, ונשקו היעיל ביותר לקריעת החברה הישראלית לגזרים מבפנים.

גם מצד ישראל השלבים הבאים אינם מציאותיים. ישראל לא תסיג את כל כוחות צה"ל מעזה ולא תוותר לחלוטין על אזורי הביטחון שיצרה בתוך עזה, וגם לא "תסיים לצמיתות" את המלחמה נגד חמאס ^[2] כולל מניעת משלוחי נשק לעזה ותקיפות בזמן אמת על מתקפות טרור של חמאס, כפי שנקבע במתווה של ביידן ^[3] כי ישראל אינה יכולה להפסיד במלחמה הזו. היא לא תנוח עד שכוחו הצבאי והשלטוני-דיקטטורי של חמאס בעזה יושמד באופן מכריע יותר.

לכך יש להוסיף כעת את החלטתו של טראמפ לשנות את המבנה של הסכסוך הפלסטיני-ישראלי על ידי שלילת התפיסות ההרסניות של התנועה הלאומית הפלסטינית ותומכיה האסלאמיסטים-ג'יהאדיסטים הקיצוניים ברחבי העולם; ודחיית הרעיון ש"רק" מדינה פלסטינית מאוחדת בעזה, יהודה ושומרון וירושלים היא הדרך לשלום.

לחמאס, כמובן, אין עניין לשתף פעולה עם ניסיונו של טראמפ לאפס מחדש את הדיפלומטיה האזורית, או עם רצונה של ישראל לראות את המהלך של טראמפ מצליח.

לכן ברור לכל מי שמביט מעבר לסוגיית החטופים אל התמונה האסטרטגית הרחבה יותר, שהמתווה ארוך-הטווח של ביידן להפסקת אש בין חמאס לישראל הוא גם בלתי מחושב וגם בלתי ריאלי.

בהקשר זה, נדרשים חישוב קר יותר וחשיבה פחות רגשית בחברה הישראלית. הדרישה הצורמת

והאלימה יותר ויותר של המפגינים נגד הממשלה שממשלת נתניהו תחתום על "כל" עסקה ב"כל" מחיר לשחרור "כל" החטופים "עכשיו" אולי מובנת מנקודת מבט אישית (בייחוד כשהיא מגיעה ממשפחות החטופים), אך היא מוטלת בספק מנקודות מבט לאומיות ואסטרטגיות.

ודאי שאינני מקבל את הסיסמה האחרונה של המפגינים המכנה את הממשלה "ממשלת פושעי מלחמה" אלא אם כן היא תשיג "מייד" (ובאורח פלא) את שחרורם של "כל החטופים עכשיו, עכשיו, עכשיו, עכשיו!".

רחובות תל אביב והעמודים הראשונים של כמעט כל העיתונים מכוסים בסיסמה החדשה הזו: "ממשלה שאינה משיגה את שחרור כל החטופים מייד היא ממשלת פושעי מלחמה". זה מהדהד את השפה המכפישה ביותר של אויבי ישראל בכל מקום: ביצוע פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות.

על פי השיח הפנימי הבלתי מאוזן הזה, המוגבר על ידי סיקור טלוויזיוני סביב השעון, שהוא באופן אחיד עוין כלפי ראש הממשלה בנימין נתניהו והקואליציה הימנית-חרדית שלו, הממשלה הישראלית אשמה כעת בפשעי מלחמה לא רק נגד הפלסטינים אלא גם נגד עמה שלה.

על פי השיח הפנימי הבלתי מאוזן הזה, 76 החטופים הישראלים הנותרים המוחזקים חיים ומתים בידי חמאס בעזה אינם בני הערובה היחידים. כל תשעה מיליון היהודים הישראלים נלקחו כבני ערובה על ידי נתניהו: בני ערובה לגורלו הפוליטי האישי, בני ערובה ל"אשליות" שלו על ניצחון מוחלט, המוזנות על ידי טראמפ.

לדעתי, השיח הזה הולך כמה צעדים רחוק מדי. לא כל התקפה מזלזלת כשרה במסע הפוליטי להדיח את נתניהו מתפקידו. לא כל סיסמה משמיצה כשרה אפילו במאבק לשחרור החטופים.

ואם אנחנו מדברים במונחים של תשעה מיליון בני ערובה, אני אומר שאסור לקחת תשעה מיליון ישראלים בשבי דרך עסקאות פזיזות נוספות עם חמאס, שגם לא יפעלו עבור החטופים וגם לא יביאו ביטחון למדינה כולה.

זה המקום להזכיר את הסכנות של עסקת "השלב הראשון" שכבר מיושמת ואת הסכנות הפרועות עוד יותר של עסקאות שלב שני ושלישי פוטנציאליות: שחרור אלפי מחבלים פלסטינים נוספים.

המחבלים המשוחררים בוודאי יתקפו שוב, עם מי-יודע-כמה קורבנות ישראלים בעתיד. שחרורם בוודאי יתמרץ חטיפות עתידיות, ישפוך בנזין על אש הטרור שכבר משתוללת ביהודה ושומרון, ויקפיץ את חמאס לקראת השתלטותו המיועדת על יהודה ושומרון.

אני יודע שזו עובדה כי כך היה בכל שחרור מחבלים קודם. ישראל שגתה שוב ושוב בשחרור מחבלים, שרצחו עוד ישראלים.

ובכל פעם, לפני כל עסקה, "מערכת הביטחון" הישראלית הבטיחה ביהירות לציבור הישראלי שהיא "תדע איך לנהל את המצב", כלומר, איך לעקוב אחר המחבלים ולמגר כל חזרה מתהווה לפעילות טרור מבלי שייגרם נזק רב מדי.

אבל זה מעולם לא הוכח כנכון. כל עסקה שכללה שחרור מחבלים הובילה לשפיכות דמים רבה [?] מתוכננת ומבוצעת על ידי אותם מחבלים משוחררים.

בקצרה, עסקאות של מחבלים פלסטינים תמורת חטופים ישראלים עשויות להיות הדבר הנחוץ ביותר בעולם, אבל זה גם דבר קשה. המחיר ישולם לאורך תקופה ממושכת, והוא יהיה גבוה. חשוב לזכור זאת.

לכן, נדרשים קצת משמעת עצמית וריסון. האם זה באמת נכון לדרוש מממשלת נתניהו לחתום על "כל" עסקה ב"כל" מחיר ב"כל" תנאי עבור "כל" החטופים, ש"חייבים" להשתחרר "עכשיו, עכשיו, עכשיו"?

(הוראות הבמאי: תופפו בתופים, חסמו את הכבישים, השביתו את הנמלים ושדות התעופה, וצעקו "עכשיו, עכשיו, עכשיו" בקולי קולות גם בכנסת.)

שוב, ישראלים רבים יאמרו שעסקאות לשחרור חטופים הן עצובות אך הכרחיות; שזו חובתה המוסרית של הממשלה לשחרר כמה שיותר חטופים, מהר ככל האפשר, למרות המחירים הגבוהים; שהסבל של החטופים שלנו ומשפחותיהם הוא בלתי נסבל.

רבים יאמרו שלתת לחטופים המשוחררים חיבוק לאומי גדול אחד הוא הניצחון הגדול ביותר מכולם, משהו שכל כך נחוץ לרוח הקולקטיבית של ישראל ולחוסנה בטווח הארוך. גם אם חמאס שומר על כוחו ושורד כדי להילחם ביום אחר.

זו פרספקטיבה לגיטימית, וככזו, אני שמח שכאשר נכנס הנשיא טראמפ לתפקידו הוא דחף ליישם את "השלב הראשון" של מתווה ביידן, כך שנוכל לשמוח קצת בחיי החטופים שניצלו. אני מצפה להזיל דמעות הקלה נוספות כשעוד חטופים ישראלים ישוחררו בקרוב, בריאים ככל האפשר.

אבל לאיש אין זכות להכריז על מי שמפקפק בעסקה הנוכחית, ואלה מאיתנו שמודאגים מעסקאות השלבים הבאים הבלתי זהירים, כ"פושעי מלחמה". לאיש אין זכות לקחת אותי ותשעה מיליון ישראלים אחרים כבני ערובה במסע בלתי מרוסן של רצח אופי מוחלט.

ייתכן שזה לא פוליטיקלי קורקט בימים אלה לשאול לגבי הטקטיקות [?] שלא לדבר על המטרות והשליטה המוחלטת בשיח [?] של התנועה לשחרור חטופים, "עכשיו, עכשיו, עכשיו". נאמר לי שזה "אמיץ" ואפילו "לא חכם" לכתוב מאמר דעה כזה. אבל אני חושב שנחוצים קצת ריסון וחשיבה

